

Pilootprojekt esmatasandi tervishoiuteenuse osutaja leidmiseks

Tõrva vallas perioodiks 01.01.2026–31.12.2028

1. Olukorra kirjeldus, sihtrühm, eesmärk ja tulemused

1.1 Olukorra kirjeldus

Lähtuvalt seadusandlusest on tänane esmatasandi korraldus nimistupõhine. Nimistule kinnitatakse perearst, kes koos meeskonnaga osutab teenust oma nimistu patsientidele kas oma äriühingu kaudu või liitudes mõne olemasoleva äriühinguga. Viimastel aastatel on nimistutele uute perearstide leidmine muutunud järjest raskemaks ja 2025. aasta juuli seisuga on ilma kindla perearstita ehk asendusarstiga 74 nimistut, mis on ligikaudu 10% nimistutest. 29 perearstil on lisaks kinnitatud nimistule ka asendusnimistu ja neist kolmel perearstil on asendada 2 nimistut.

Pensionieas perearstide arv kasvab kiiresti ning lähiaastatel võib nimistuga töötamise lõpetada ligi 300 tohtrit, mis on kõikidest perearstidest ligikaudu 40%.

Samal ajal ei ole noorte perearstide pealekasv piisavalt kiire, et asendada kõiki pensionile minevaid arste. Nelja aasta jooksul tuleb maksimaalselt juurde 120 perearsti, kuid ainult pooled lõpetajatest soovivad enda nimele nimistu võtta. Lisaks soovivad noored perearstid tööle asumisel paindlikumaid lahendusi, võimalust pühenduda rohkem arstitööle, panustada vähem aega administratiivsetele ülesannetele ega soovi tegutseda ettevõtjana.

01.01.2024 sõlmiti Tõrva valla nimistute N0731, N0746 ja N0743 teenindamiseks pilootprojekti leping, mille raames pidi osutama tervishoiuteenuseid ühtse meeskonnana kõigi kolme nimistu patsientidele. Teenuseosutajaks oli Terviseagentuur OÜ koos laiendatud meeskonnaga, kes teenindas kõiki nimetatud nimistuid.

Pilootprojekti raames kavandatud tingimusi ei täidetud, mistõttu lõpetatakse teenuseosutajaga leping alates 01.01.2026.

Nimistutesse kuuluvate isikute arv seisuga 26.06.2025:

N0731 – 1716 isikut

N0746 – 1051 isikut

N0743 – 1993 isikut, nimistuga on seotud kaks tegevusluba, mille teine tegevuskoht on Hummulis.

2023. aasta lõpus valmis Tõrvas Euroopa struktuurivahendite toel esmatasandi tervisekeskus.

Täna moodustunud tervisekeskuste pealt on näha, et efektiivsemad on tervisekeskused, mis on moodustunud ühe juriidilise isiku baasil. Sellistes keskustes on arstidele ja õdedele tagatud vajalikud asendused puhkuste ja koolituste ajaks ning on võimalik ära kasutada iga meeskonna liikme erioskusi kogu tervisekeskuse patsientide parimaks teenindamiseks.

1.2 Sihtrühm

Pilootprojekti sihtrühmaks on Tõrva piirkonna perearstide N0746, N0743 ja N0731 nimistutesse kuuluvad isikud või teised piirkonnas viibivad isikud, kes vajavad perearstiabi õigusaktides kehtestatud ulatuses.

1.3 Eesmärk ja oodatavad tulemused

Pilootprojekti eesmärgiks on leida üks tervishoiuteenuse osutaja, kes pakub asendusteenust Tõrva valla kolmele nimistule (N0746, N0743 ja N073) alates 01.01.2026 (koos teise tegevuskohaga Hummulis) ja tagab õigusaktides ning lepingus kokkulepitud perearstiabi kättesaadavuse ja kvaliteedi, kasutades uudseid digilahendusi ja paindlikku tööjaotust.

Erinevalt tavapärasest perearstikeskuse töökorraldusest, kus teenuse osutamine on nimistupõhine, osutatakse antud pilootprojekti käigus teenust ühtse meeskonnana kõikidele nimistute patsientidele, seejuures jõuavad vaid komplekssemat käsitlust vajavad patsiendid perearsti konsultatsioonini. Enam kasutatakse üldarstide ressursi lihtsamate pöördumiste käsitlemiseks.

Teenuseosutaja meeskonna moodustab üks perearsti kvalifikatsiooniga eriarst, üldarstid, õed ja kliinilised assistendid. Teenuseosutaja kohustus on tagada vajaliku meeskonna olemasolu kogu projekti jooksul. Piloodis olevate nimistutega töötav perearst ei tohi olla samal ajal perearstiks või asendusteenuse pakkujaks teisele nimistule.

Teenuseosutaja tagab hiljemalt **01.01.2026** teenuse osutamise esmatasandi tervisekeskusele kehtestatud tingimustel ja ulatuses, sõlmides Tervisekassaga vastava lepingu.

Pilootprojekti käigus kogub Tervisekassa tagasisidet teenuseosutajalt, patsientidelt, teenuseosutaja meeskonnalt, kohalikult omavalitsuselt ja sidusraviasutustelt, et analüüsida teenusmudeli osapoolte kogemust uutel põhimõtetel rakendatud teenuse osutamise korralduse kohta. Kogutud infot analüüsides saab Tervisekassa teha Sotsiaalministeeriumile ettepanekuid seadusemuudatuste tegemiseks, et perearstiabi teenuste korraldust täiendada.

Pilootprojekti tulemusena selgub, millistel tingimustel on võimalik ühe perearsti kohta patsientide arvu tõsta, säilitades seejuures perearstiabi teenuse kvaliteet.

Pilootprojekti lõppedes teeb Tervisekassa otsuse nimistute teenindamise osas tuginedes kehtivatele seadustele.

2. Projekti juhtimine, meeskond – nende ülesanded ja finantseerimine

Pilootprojekti eest vastutab Tervisekassa perearstiabi teenuse meeskond, välisteks partneriteks Sotsiaalministeerium ja Eesti Perearstide Selts. Terviseametit on projekti sisust informeeritud.

2.1. Tervisekassa roll

- Koostada projektiplaan ja ajakava
- Koostada ja sõlmida projekti rahastamise leping
- Korraldada konkurss asendusteenuse pakkuja leidmiseks
- Projekti rahastamine
- Koostöös teenuseosutajaga projekti kommunikatsiooni korraldamine
- Projekti ajakavast kinnipidamise jälgimine, et tagada õigeaegsed projekti tegevused lähtuvalt projektiplaanist
- Lähtuvalt projekti tulemustest ettepanekute tegemine seadusandluse muudatusteks

2.2 Tervishoiuteenuse osutaja roll

- Tagada teenuse kättesaadavus- ja kvaliteeditingimuste täitmine kindlustatud isikutele, kes:
 - on kantud Tervishoiuteenuse osutaja koosseisu kuuluvatesse nimistutesse;
 - on kindlustatud teises Euroopa Liidu liikmesriigis või Islandil, Liechtensteinis, Norras, Šveitsis või Suurbritannias
- Tagada teenuse kättesaadavus- ja kvaliteeditingimuste täitmine kõigi isikute osas, kes elavad või viibivad ajutiselt tervishoiuteenuse osutaja teenindamisele kuuluvas piirkonnas ja vajavad vältimatut abi.
- Tagada teenuse osutamine esmatasandi tervisekeskusele kehtestatud tingimustel ja ulatuses.
- Teenuse osutamine aadressil Tartu tn 4, Tõrva.
- Tagada terve lepinguperioodi vältel esmatasandi teenuse osutamiseks vajaliku meeskonna olemasolu. Piloodi kirjelduse kohaselt kuulub perearstiabi teenuse osutamiseks meeskonda üks

perearsti kvalifikatsiooniga eriarst, keda toetavad üldarstid, õed ja kliiniline assistent (assistendid). Pooled loevad lepingurikkumiseks olukorda, kus esmatasandi teenuse osutamisel osutab teenust rohkem kui üks perearst. Lubatud ei ole mitme perearsti kombineerimine osaliste koormustega. Teise perearsti poolt teenuse osutamine on lubatud meeskonna peamise perearsti puhkuse, koolituse või haigestumise korral või kokkuleppel Tervisekassaga. Perearsti asendamine puhkuse ja koolituste ajal peab olema tagatud perearsti kvalifikatsiooniga eriarsti poolt.

- Kasutama ja arendama triaazisüsteemi selliselt, et patsient liiguks temale vajaliku spetsialisti vastuvõtule, lähtudes patsiendi abivajaduse pakilisusest ja terviseseisundist.
- Tegema muudatusi teenuse kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamiseks lähtuvalt piloodi edukuse hindamiseks sätestatud mõõdikute vahetulemustest.
- Tagama hiljemalt 01.01.2026 digiteenindusplatvormi kasutuse, mis võimaldab teha isikustatud pöördumisi 24/7.
- Tagada kõnekeskuse kasutamine, mis teenindab vaid pilootprojekti osalevaid nimistuid ning võimaldab:
 - kõnede vastamist tööpäevadel 8:00–18:00;
 - samal päeval vastatud kõnede protsent vähemalt 85%;
 - vajadusel igakuise väljavõtte kõnede vastamise ja tagasihelistamise statistika kohta;
 - järjekorrateadete edastamist kliendile;
 - kõnede monitooringut;
 - tagasihelistamist.

2.3. Projekti finantseerimine

Projekt on finantseeritud vastavalt Tervisekassa tervishoiuteenuste loetelus toodule.

Erinevalt TTL § 3 lõikest 7 moodustab antud pilootprojekti tervisekeskuse ühtses taristus üldarstiabi osutav juriidiline isik või füüsilisest isikust ettevõtja, kes osutab teenust kolmele nimistule, mille suurus kokku on vähemalt 4500 isikut, täidetud on tervise- ja tööministri 29.10.2015 käskkirjaga nr 163 sätestatud ruuminõuded ning seal osutatakse ka ämmaemanda iseseisva vastuvõtu teenust, füsioteraapia teenust ja koduõenduste teenust.

Erinevalt kindlustatud isikult tasu maksmise kohustuse Tervisekassa poolt ülevõtmise kord ja tervishoiuteenuse osutajatele makstava tasu arvutamise meetodika § 4¹ lg 1 p 5, tervisekeskuse lahtioleku ajal võtab selles vastu vähemalt üks nimistu juures töötav arst, kes tagab kõikide tervisekeskusele määratud nimistutesse kuuluvate patsientide vastuvõtu ägeda tervisehäire korral.

3. Mõõdikud piloodi tulemuslikkuse hindamiseks

- Patsientide kogemus teenusega - teenusmodel peab tõestama paremat või samaväärset tulemust võrreldes november 2023 mõõdetud baastasemega. Hinnatakse kord aastas.
- Sidusraviasutuste (kiirabi, hooldekodu, KOV) tagasiside - teenusmodel peab tõestama paremat või samaväärset tulemust võrreldes november 2023 mõõdetud baastasemega. Hinnatakse kord aastas.
- Nimistus olevate isikute arvu langus (liikumine teistesse nimistutesse) pilootprojekti lõpus võrreldes algustasemega $\leq 3\%$
- Perearsti kvaliteedisüsteemis saavutatud tulemus vähemalt 0,8 alates teisest pilootprojekti aastast. Hinnatakse kord aastas.
- Auditeerimise tulemus vähemalt B alates teisest pilootprojekti aastast. Hinnatakse kord aastas.

- Kaebused Tervisekassa klienditeeninduse ja perearstiabi teenuse poole piloodi esimesel aastal on regulaarselt menetletud ja põhjendatud kaebuste korral abinõud puuduste kõrvaldamiseks rakendatud, teisel ja kolmandal aastal põhjendatud kaebused puuduvad.
- E-konsultatsioonide ja tavaasaatekirjade suhe – vähemalt 10% kõigist saatekirjadest on e-konsultatsioonid. Hinnatakse kord aastas.
- Nimistute patsientide keskmine pöördumine EMOsse väheneb - viimase 12 kuu jooksul EMOsse pöördunud patsientidest on rohelise/sinise triiažikategooria patsientide arv <45%. Hinnatakse kord aastas.

4. Projekti tegevusplaan

Tegevused	Eeldus/Tulem	Periood/Tähtaeg	Vastutaja
Tõrva vallas esmatasandi teenuseosutaja leidmiseks projekti ja projekti rahastamise aluseks oleva lepingu koostamine	Projektiplaan ja leping on koostatud ja kooskõlastatud erinevate osapooltega	juuni 2025	Reelika Laht
Projekti kinnitamine Tervisekassa juhatuses	Projekt juhatuse poolt kinnitatud	juuli 2025	Reelika Laht
Perearsti nimistutele asendusteenuse osutaja leidmise konkursi tingimuste kokkuleppimine	Konkursi hindamiskriteeriumid on kokkulepitud	juuli 2025	Silja Vanaisak, Reelika Laht
Konkursi läbiviimine, tulemuste kinnitamine ja volituste andmine lepingu sõlmimiseks	Konkurss läbi viidud ja nimistu kinnitamise otsus vormistatud	september 2025	Reelika Laht
Asendusteenuse osutajaga lepingu sõlmimine	Leping sõlmitud	oktoober 2025	Anu Valli
Koostöös KOV-i ja teenuseosutajaga elanikkonna teavitamine	Elanikkond teavitatud	oktoober 2025	Reelika Laht
Teenuseosutaja poolt tervisekeskuse moodustamine	Tervisekeskus on moodustatud	jaanuar 2026	Anu Valli
Regulaarsed kohtumised teenuseosutaja ja KOV-ga projekti kulgemise hindamiseks	Regulaarsed kohtumised kord kvartalis läbiviidud ja dokumenteeritud. Probleemide korral lahendused kokkulepitud.	kvartaalselt	Reelika Laht
Esimese tegevusaasta kokkuvõte ja kvaliteedikriteeriumite ülevaatamine	Kokkuvõte tehtud ja kvaliteedi kriteeriumitele vastavus hinnatud	jaanuar 2027	Reelika Laht
Teise tegevusaasta kokkuvõte ja kvaliteedikriteeriumite ülevaatamine	Kokkuvõte tehtud ja kvaliteedi kriteeriumitele vastavus hinnatud	jaanuar 2028	Reelika Laht
Piloodi tulemuste kokkuvõte	Piloodi tulemused hinnatud ja kokkuvõte vormistatud	jaanuar 2029	Reelika Laht

5. Piloodiga seotud riskid

Risk	Täpsustus	Maandamine
Ajaline risk	Konkurss ebaõnnestub ja uut asendusteenuse osutajat ei õnnestu leida	Jätkame 3 nimistuga (tänaaste teenuseosutajatega), vajadusel tuleb leida mõnele nimistule uus asendaja
Maine risk	Patsientide rahulolematuse teenuse korralduse ja teenuseosutajaga	Kommunikatsiooniplaan piirkonna elanike teavitamiseks. Patsientidelt tagasiside kogumine varaseks probleemiavastamiseks. Patsientide Tervisekassasse pöördumiste registreerimine, menetlemine ja teenuseosutajatega arutamine. Teenuseosutaja poolt paranduste sisseviimine jooksvalt kogu piloodi vältel.
Teenuse katkemine	Teenuse osutamine kvaliteet ei vasta lepingus sätestatud tingimustele ja leping on vaja ühepoolset üles öelda	Otsime pilootprojektile uue teenuseosutaja või jätkame tavapäraselt 3 nimistuga, otsides ühekaupa nimistutele teenindaja